

Rīgā, 2016. gada 24. oktobrī

Adresāts:
SIA "Kaugas"
Reģ.nr. 52103074671
Ļāvu iela 17
Liepāja LV-3411, Latvija

Kopija:
Dabas aizsardzības pārvalde
Baznīcas iela 7
Sigulda LV-2150, Latvija

EKSPERTA ATZINUMS

Nr. 2016/19

1. Eksperta atzinuma mērķis

Eksperta atzinuma sagatavošanas mērķis ir pēc SIA "Kaugas" pasūtījuma Dabas aizsardzības pārvaldes publiskā iepirkuma "Aleju apsekošana un izvērtēšana" (Nr. DAP 2016/22) ietvaros sniegt eksperta vērtējumu par 22.11.2005. MK noteikumos Nr.888 "Noteikumi par aizsargājamām alejām" iekļautajām **Iecavas alejām** to izpētes un robežu izvērtēšanas kontekstā. Mērķa sasniegšanai izvirzīti šādi uzdevumi (1) izvērtēt aleju aizsardzības statusu un to novērtējumu teritorijas plānošanas dokumentos (2) veikt aleju apsekošanu dabā, lai pārbaudītu, vai alejās ir īpaši aizsargājamo sūnu un ķērpju atradnes, novērtēt aleju nozīmi konstatēto īpaši aizsargājamo sūnu un ķērpju sugu saglabāšanā ilgtermiņā (4) sniegt rekomendācijas nepieciešamo apsaimniekošanas pasākumu veikšanai alejās konstatēto īpaši aizsargājamo sūnu un ķērpju sugu saglabāšanas kontekstā (5) apzināt pieejamo kultūrvēsturisko informāciju par Iecavas alejām (6) sniegt ieteikumus par aleju robežas optimālo novietojumu no bioloģiskās vērtības, aleju saglabāšanas viedokļa un ainaviskās situācijas

Eksperta atzinums ir sagatavots par sugu grupām – sūnas, ķērpji. Atzinumā ir sniegta informācija par 14.11.2000. LR MK noteikumos Nr. 396 "Noteikumi par īpaši aizsargājamo sugu un ierobežoti izmantojamo īpaši aizsargājamo sugu sarakstu" uzskaitītajām sūnu un ķērpju sugām.

Eksperta atzinums ir sagatavots divos identiskos eksemplāros (katrs uz 7 lpp), viens no tiem tiek iesniegts atzinuma pasūtītājam SIA "Kaugas", otrs paliek eksperta rīcībā.

2. Eksperta atzinuma sagatavošanas metodes

Alejas esošais aizsardzības statuss noteikts, balstoties uz Dabas datu pārvaldības sistēmas "Ozols" datiem, kā arī Latvijas Republikas normatīvajiem aktiem par īpaši

aizsargājamajām dabas teritorijām. Alejas statusa izvērtējums teritorijas plānošanas dokumentos sniegts, aplūkojot 13.10.2011. LR Teritorijas attīstības plānošanas likuma 5. pantā minētos dokumentus teritorijai, kurā atrodas aleja. Šie dokumenti ir (1) nacionālajā līmenī - Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģija un Nacionālais attīstības plāns (2) reģionālajā līmenī - plānošanas reģiona ilgtspējīgas attīstības stratēģija un attīstības programma (3) vietējā līmenī - vietējās pašvaldības ilgtspējīgas attīstības stratēģija, attīstības programma, teritorijas plānojumi, lokālplānojumi, detālplānojumi. Atzinumā apskatīti tieši reģionāla un vietējā līmeņa teritorijas plānošanas dokumenti, īpašu uzmanību pievēršot vietēja līmeņa plānošanas dokumentiem, jo tie vistiešāk nosaka attiecīgās teritorijas izmantošanu.

Datu iegūšanā par īpaši aizsargājamajām sūnu un ķērpju sugām izmantota vizuālās uzskaites metode, alejās veicot katra koka apskati ar mērķi konstatēt aizsargājamās sūnu un ķērpju sugas. Visas aizsargājamo sugu atradnes kartētas, izmantojot GPS uztvērēju Garmin GPSmap 64 (izmantota LKS-92 koordinātu sistēma).

Kultūrvēsturiskā informācija par Iecavas alejām iegūta, apzinot pieejamo informāciju interneta resursos un Latvijas Nacionālajā bibliotēkā.

3. Alejas aizsardzības statuss

Iecavas alejas ir valsts nozīmes aizsargājams dabas piemineklis – aizsargājama aleja. Iecavas aleju kā dabas pieminekļa statusu un aizsardzības noteikumus nosaka 02.03.1993. likums “Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām”, kā arī uz tā pamata izdotie 16.03.2010. MK noteikumi Nr. 264 “Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi” un 22.11.2005. MK noteikumi Nr. 888 “Noteikumi par aizsargājamām alejām”.

4. Alejas novērtējums teritorijas plānošanas dokumentos

Iecavas alejas atrodas Iecavas novada Iecavas ciema teritorijā.

Teritorijas izmantošanu vietējā līmenī nosaka šādi teritorijas plānošanas dokumenti:

- Iecavas novada teritorijas plānojums 2005. – 2017. gadam
- Iecavas novada attīstības programma 2013. – 2019. gadam
- Iecavas novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2013 – 2037.

Reģionālā līmenī teritorijas attīstību nosaka:

- Zemgales plānošanas reģiona attīstības programma 2015 – 2020
- Zemgales plānošanas reģiona ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2015 – 2030.

Iecavas novada teritorijas plānojuma 2005. – 2017. gadam saistošajā daļā – Iecavas novada teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumos Iecavas alejas kā aizsargājams objekts Iecavas novada teritorijā iekļauts noteikumu 2. pielikumā. Minētajā pielikumā dota arī Iecavas aleju shēma un robežu apraksts no 22.11.2005. MK noteikumiem Nr. 888 “Noteikumi par aizsargājamām alejām”. Teritorijas plānojuma grafiskajā daļā Iecavas alejas nav attēlotas. Jāpiebilst, ka ar Iecavas novada dome 2016. gada 12. aprīlī pieņēma lēmumu (protokols Nr. 5, 27.p.) par Iecavas novada teritorijas plānojuma 2017. - 2029. gadam izstrādes uzsākšanu.

Iecavas novada attīstības programmas 2013. - 2019. gadam esošās situācijas analīzes daļā Iecavas alejas atzīmēta kā īpaši aizsargājama dabas teritorija – valsts nozīmes aizsargājamais dabas piemineklis, kas turklāt atzīmēta kā vienīgā īpaši aizsargājamā dabas teritorija Iecavas novadā.

Iecavas novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijā 2013. – 2037. gadam Iecavas alejas norādītas kā valsts nozīmes aizsargājamais dabas piemineklis, kā arī attēlotas stratēģijā iekļautajā kartoshēmā “Dabas un kultūras mantojums Iecavas novadā”.

Zemgales plānošanas reģiona attīstības programmā 2015 – 2020 Iecavas alejas konkrēti nav minētas, tomēr Zemgales plānošanas reģionā esošās īpaši aizsargājamās dabas teritorijas kopumā raksturotas kā ļoti vērtīgs reģiona dabas resurss. Attīstības programmas rīcības plānā kā viena no rīcībām iekļauta rīcība (ID R 4.1.2.) “veicināt dabas/zaļo teritoriju un kultūrvides objektu sakārtošanu un iesaisti saimnieciskās darbības aprītē daudzfunkcionālas un kvalitatīvas ainavas veidošanai”.

Zemgales plānošanas reģiona attīstības plānošanas dokumentu vides sadaļā uzskaitītas Zemgales plānošanas reģiona īpaši aizsargājamās dabas teritorijas, tomēr uzskaitījumā nav iekļautas aizsargājamās alejas.

Zemgales plānošanas reģiona ilgtspējīgas attīstības stratēģijā 2015 - 2030 aizsargājamās alejas tieši nav minētas. Stratēģijā iekļautajās vadlīnijās dabas un kultūrvēsturiskā mantojuma ilgtspējīgai attīstībai cita starpā dotas vadlīnijas sekmēt dabas ainavu saglabāšanu, atjaunošanu un rekultivāciju, saglabāt bioloģisko daudzveidību, kā arī veicināt ainavu, kultūras un dabas mantojuma saglabāšanu un ilgtspējīgu izmantošanu tūrisma attīstībai.

5. Alejas apsekošana

Iecavas alejas apsekotas 2016. gada 17. augustā plkst. 17:10 – 20:20. Apsekošanas sākumā ir lietains, vēlāk mākoņains līdz daļēji mākoņains laiks bez nokrišņiem.

6. Alejas un tai piegulošās teritorijas vispārīgs raksturojums

Iecavas aleju shēma un robežu apraksts dots 22.11.2005. MK noteikumu Nr.888 “Noteikumi par aizsargājamām alejām” 53. pielikumā. Iecavas aizsargājamās alejas veido divas atsevišķas alejas. Pirmā aleja izvietota Iecavas ciema Upes ielā. Aleju pamatā veido vidēju dimensiju liepas, kas stādītas vienā rindā katrā iela pusē (1. attēls). Alejai piegulošo teritoriju veido privātmāju apbūve.

1.attēls. Iecavas aleja Upes ielā. Foto: Evita Oļehnoviča, 2016.

Iecavas otrā aleja izvietota Iecavas ciema Ozolu ielā, šo aleju veido vidēju līdz lielu dimensiju ozoli, kas stādīti divās rindās vienā ielas pusē (2. – 3. attēls). Alejai pa vidu izveidota gājēju ietve. Alejai piegulošo teritoriju no vienas puses veido Ozolu iela, savukārt no otras puses – bērnudārza teritorija un privātmāju apbūve.

2.attēls.Iecavas Ozolu ielas aleja tās sākumdaļā. Foto: Evita Oļehnoviča, 2016.

3.attēls. Iecavas ozolu ielas aleja, skats starp alejas koku rindām. Foto: Evita Oļehnoviča, 2016.

7. Alejā konstatētās īpaši aizsargājamās sūnu un ķērpju sugas un alejas nozīme šo sugu saglabāšanā

Iecavas alejās nav konstatētas īpaši aizsargājamās sūnu sugas. Iecavas Upes ielas alejā konstatētas divas īpaši aizsargājamās ķērpju sugas - kausveida pleurostikta *Pleurosticta acetabulum* (37 atradnes) un bālā sklerofoora *Sclerophora pallida* (1 atradne). Iecavas Ozolu ielas alejā konstatētas divas īpaši aizsargājamās ķērpju sugas - *Pleurosticta acetabulum* (27 atradnes) un brūngalvainā henotēka *Chaenotheca phaeocephala* (5 atradnes).

4.attēls. Īpaši aizsargājamā ķērpju suga brūngalvainā henotēka *Chaenotheca phaeocephala* uz ozola Iecavas Ozolu ielas alejā. Foto: Evita Oļehnoviča, 2016.

Īpaši aizsargājamajām ķērpju sugām *Pleurosticta acetabulum* un *Chaenotheca phaeocephala* (4.attēls) Iecavas alejās ir bagātīgas atradnes, no kurām lielākā daļa ir labā stāvoklī. Iecavas Upes ielas alejā *Pleurosticta acetabulum* laponis vietām nokaltis, kalšanas iemesli nav zināmi. Balstoties uz iegūtajiem datiem var secināt, ka Iecavas alejas ir nozīmīgas no īpaši aizsargājamo ķērpju sugu saglabāšanas viedokļa.

8. Ieteikumi aleju apsaimniekošanai

No Iecavas alejās konstatēto īpaši aizsargājamo ķērpju sugu aizsardzības viedokļa nepieciešams saglabāt alejas kopumā, prioritāri saglabājami sugu atradņu koki.

9. Aleju kultūrvēsture

Iecavas teritorijas plānojuma grozījumu 7. pielikumā “Iecavas kultūras pieminekļu teritoriju un individuālo aizsargjoslu (aizsardzības zonu) robežu pamatojums” iekļauts 19. gs. Iecavas muižas centra plāns (5.attēls). Plānā attēlota Ozolu ielas un daļēji arī Upes ielas aleja, kas liecina par to, ka Iecavas alejas pastāvējušas jau 19.gs, un visticamāk ir veidojušas daļu no Iecavas muižas apstādījumiem.

5.attēls. Iecavas muižas centra plāns (19.gs.),ar bultiņām norādītas Iecavas alejas. Avots: Iecavas novada teritorijas plānojums 2005. – 2017.gadam, 7. pielikums.

10. Ieteikumi alejas robežu izmaiņām

Ņemot vērā apkopoto informāciju par alejā konstatētajām aizsargājamo sugu atradnēm, alejas vēsturiskajām robežām, kultūrvēsturisko nozīmi un alejas ainavisko situāciju, ieteicams aleju saglabāt valsts nozīmes aizsargājamo aleju sarakstā tās esošajās robežās.

11. Atzinumā norādītie normatīvie akti

Noteikumi par aizsargājamām alejām: Ministru kabineta 2005. gada 22. novembra noteikumi Nr. 888, Latvijas Vēstnesis, 2005, 8. augusts, Nr. 196 (3354)

Teritorijas attīstības plānošanas likums: LR 2011. gada 13. oktobra likums, Latvijas Vēstnesis, 2011, 2. novembris, Nr.173 (4571)

Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām: LR 1993. gada 2. marta likums, Latvijas Vēstnesis, 1993, 25. martā, Nr. 5

Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi: Ministru kabineta 2010. gada 16. marta noteikumi Nr. 264, Latvijas Vēstnesis, 2010, 30. martā, Nr. 50 (4242)

12. Atzinumā norādītie teritorijas plānošanas dokumenti

Iecavas novada teritorijas plānojums 2005. -2017. gadam. Apstiprināts ar Iecavas novada domes 2008. gada 8. aprīļa sēdē pieņemtajiem saistošajiem noteikumiem Nr. 10. Pieejams: http://www.iecava.lv/lv/pasvaldiba/publikacijas-un-statistika/teritorijas_planojums/

Iecavas novada attīstības programma 2013. - 2019. gadam. Apstiprināta ar Iecavas novada domes 2012. gada 11. decembra sēdes lēmumu (protokols Nr. 15, 8. p.). Pieejama: <http://www.iecava.lv/lv/pasvaldiba/publikacijas-un-statistika/attistibas-programma/>

Iecavas novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2013 – 2037. Apstiprināta ar Iecavas novada domes 2012. gada 11. decembra sēdes lēmumu. Izstrādātājs: SIA “NK Konsultāciju birojs”. Pieejama: http://www.iecava.lv/lv/pasvaldiba/publikacijas-un-statistika/ilgtspejigas_attistibas_strategija/

Zemgales plānošanas reģiona attīstības programma 2015-2020. Apstiprināta ar Zemgales plānošanas reģiona padomes 2015. gada 18. augusta lēmumu Nr. 131 (protokols Nr. 27).
Pieejama: http://www.zemgale.lv/index.php?option=com_docman&task=cat_view&gid=98&Itemid=100089

Zemgales plānošanas reģiona ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2015 – 2030. Apstiprināta ar Zemgales plānošanas reģiona padomes lēmumu Nr. 130 (Protokols Nr. 27). Pieejama: http://www.zemgale.lv/index.php?option=com_docman&task=cat_view&gid=99&Itemid=100089

Atzinuma sniedzējs

Evita Oļehnoviča
Sugu un biotopu eksperte biotopu grupās: meži un virsāji, purvi;
sugu grupā: sūnas
Sertifikāta numurs: 128
Sertifikāta derīguma termiņš: 13.11.2014.- 12.11.2017.